

АГРОСЕКТОР: чер, мал ажылы

Бодалдар боошкуну

ТӨРЕЛ БӨЛҮК АЖЫЛ-АГЫЙЛАРЫ

Өвүрдөн мөлөпөр

Арга-сүмелерни каткан

Өвүр кожунунуң көдөзө ажил-агыл эргелелиңгө көдөзө ажил-агыл бүдүрүлгөдөрүнүн удуртукчулары болгаш специалистери чыгып, чыл түнөлүнүнү өткөдүн сайгарып, мурнунда салдынган сорулгаларын чугаалашкан.

Сөөлгү үдө Тывада социал-экономиктиг байдал мурнунда турганындан ыракта өскөрлөгөн. Мурнунда турганы колхоз, совхозтарнын, ооң соонда тургусканы коллективтиг ажил-агыларнын орнунда амы үдө төрөл бөлүк ажил-агылары арктан.

Салгалы төрөл бөлүк ажил-агыларнын тодаргайлаарга, аалдарнын, оларнын кижигүнери болуп турганы өг-бүлелерин чачылдарыга кижизиттинге, чурттап ажилдап келген. Олар чачылдарыга үндөзөлтүнгөн кижизидилгени уруг-дарыны түнөлдүг, рынок байдалыга үндөзөлтүнгөн ажил-чорудулгазын ачызында хөгжүүрүгө бүзүрээр мен.

Амгы үең төрөл бөлүк ажил-агылары шаанда турганындан дыка ылгалдыг деп чүүлдү айтып каайн. Олар агрономия, зоотехния, ветеринария билгилерин, техниктиг депшилгенин база рынок хамаарылгаларнын үндөзөлтүнгөн хөгжүүрү апар. Бичангаш төрөл бөлүк ажил-агыларын дүргөн хөгжүүрүнү оруктарында.

"Удуртукчу ажил-агылы херэежен"

Кожунда албан черлеринде, организацияларда ажилдап турар удуртукчуларын барык 90 жузу херэежен чоң. Бичангаш херэежен удуртукчуларын өзгөлтүшкени-биле чакырга черинге "Удуртукчу, ажил-агылы херэежен" деп клубту аштыкан.

Адын камгалап киржир

Иштик херектер яамзынын 75 чыл оюнга тураскалган бог-тыныгыр уран чүүлдүн барын зона көрүлдөз болган.

Шылгарааннар

Кожунда шериг көзөктөрү болгаш шеригжиткен албан черлерди бар. Бичангаш шеригжиткен көзөктөр ажилдамчыларын болгаш шериг албанылар ортузунга "Супермен-2000" деп мөөрөй районуну Культура бажмыныга болуп эркен.

Чоргаарлангыр

Делегей болгаш Россия чергелиг спортту маргыдааларга чер-чуртун адаржыдып, Тываазынын, Россиянын алдар-адын бедик тудуп чоруур спортчуларынга Өвүр чоңу чоргаарлангыр.

Хая дег эттиг, хараган дег малдыг бол сафоновчулар чүгө үнмес деп?

Дөңгөй-оол Ооржак "Алдан-Маадыр" совхозунга мөлчөнүп аштыдаш, хөй чылгын, салгыкы эстүрүп берген. Ооң малчынын турган чылдарында чылгы малдын өзүп көздөзүндөндө одор-белчир чедишпестөп бергедей бээрге, Көксөжө аштырып, онаа чайлаплагдып, чүс-чүс-биле күрүө планынга дужаап турганын ам сактып кээрге, дүшө-дүлдө-даа шыкаш.

мен. Ээнзиреп коозураан өдөк-кышталары катат тургузарыга ашха-хөрегги, мал өстүрөгөгө салым-чаанынны ир негеттивер. "Алдан-Маадыр" совхозка аттыг-чарлыг мурнакчы малчынынар хөй турду. Төрүүр чүс бөшкә онааштыр 150 чедир хураганыны ончамедди камгалап ап турган Дажы-Намчал, Серен, Доржу Ооржактар шыкаш профессионал малчынынарны кайыны тып алдыр?

Хая дег эттиг, хараган дег малдыг бол чоруп бээр. Ооң өдөк-кышталарга чагайжыды туттунган бажы, өг-даа чоң. Дүне дууур үзү орунугу — ола.

Тозан хоюм дүгү турда торгу маңнык тоовас-ла мен ДУК КАГАРДА, ДУК САЛЫРДА ЙӨРЭЭДДЕР

Шаанда тыва чоң частын сөөлгү айында хоюн кыргыры. Аш-чөмөн белеткээр турган. Хөй киргып тура, йөрээлдерни бола сала бээр.

Безерек дөңгүр-дөңгүр оолдар жегелерин содунадыр давып самнаша, кызыактар салган дүк шаптар суугар суг чылыдып, бичелеп дамып, ыш доскарларга куткулдар. Улуг-биче хумунарга сугузу узуп куткулдаш, балдырлар ытпаандыр аргыгыч, ужул-турбушаан, төчөч дажылдап тургулар.

дүк чоруй дадазынналы бээр шөйгөн быштакты дайнал орда, ача чаак суу сайыраар чүвө-ле болгай. Эм-дом дег амдан сүүзүңүр ак чөм ололал алгаш, кижжи база дагын савап кыриптерге, могоп-шылаарында-биле улам дам барып ыр-шөөр каттап каантар апар.

сөөрткеш чоруптар. Шыкты өрү-куду чортар. Ол үдө ыры, кыргырааны салып-ла турар.

Хомудал

Сарлык төнөр четти!

Барыны-Хемчик кожунунуң ыракы Ак-Хөмөк Баян-Кол аксында чуртап орап Идэжең Ломажык-биле ужуражып, чер-чуртунда чоңун амыдырал байдалын, ажил-агылын сонуурган айтырды.

Сөгө ОНДАР

күш-ажылдың хоочуну.

Идэжең Монгушвичин сарлык малдын төвүп бар чыдарына канчап каттышпас боор. Шынап-ла, сөөлгү чылдарда сарлык малдын бажы каш каатп кызырлаган. Ам Чазак денелениге чедир сарлыктын бажын өстүрер талазы-биле хемчег албас бола. Тыванын сарлы төнөр деп барганы карака-ла сарлык. Баян-Колга турган корку фермазынга Идэжең Монгушвич хөй чылдарда учетчиктен, сарлык кадарып келген. Ажил-амыдыралы сарлык мал-биле холбашкан кижжи ол малдын төнүп, чоң үстүп бар чыдарына канчап сеткили хомудавас боор.

Хөмг-оол МОНГУШ.

